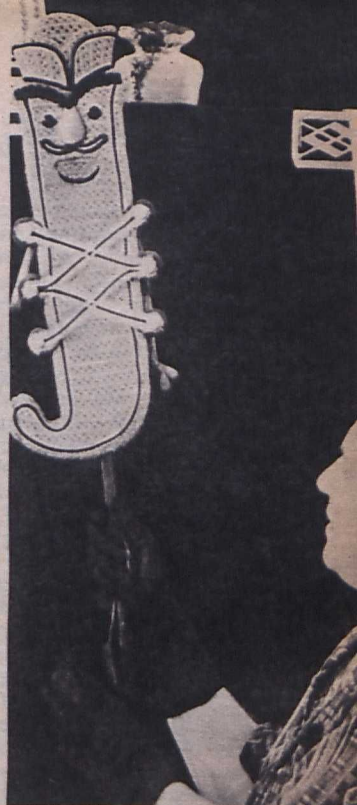

Y háború

A Tévé zenés színház eddigi bemutatói határozottan a műfaj demokratizmusáról vallottak. Új magyar opera és nagyoperett, táncjáték és musical, diákkomédia és televízióra született amerikai egyfelvonásos békésen megfírt egymás mellett. Hogy agitáltak-e egymásért, hogy kedvet csinált-e egyik a másikához, hogy sikerült-e az operett híveit a komolyabb műfajhoz odacsalogatni, vagy fordítva: a kifinomult ízlésű hallgatóságnak kedve szottyant-e a szórakozáshoz — nem tudom. De nem is fontos, hogy minden produkció mindenkihez akarjon szólni, s bizonyára a tévészínház „igazgatóját” is első sorban a sokoldalúság, a minden irányban való kísérletezés izgatta. S ha csak egy futó pillantást vetünk a műsortervre, azonnal kiderül, hogy a biztos tömeghatásra, a széles körű érdeklődésre számító művek (milként a színházak műsorában a kasszasikerre számító darabok) egyensúlyozzák az újdonságokat, a netán kétes kimenetelű kísérleteket. A magam részéről becsülöm a tévének ezt a bátorságát, kezdeményező szellemét akkor is, ha jóval kevesebb kockázatot kell vállalnia, mint a bevételi tervéért aggódó színházaknak: szerzőket báto-

rít alkotásra, új műfajokat indít útjukra, alkalmat teremt zene és játék eleven kapcsolatára.

A Vörösmantyú költői beszélyéből készült bábopera, a nyelvújítás helyesírási problémáit fel elevenítő és karikírozó Y háború a merészebb kísérletek közül való nemcsak azért, mert ma már feledésbe merült témája keveseket érdekel, hanem azért is, mert hősei — a statikus vonalú betűk — nem nagyon alkalmasak a bábos technika kiaknázására. Az előző gondon egyszerűen és remekül: a kitűnő Lőrincze Lajos bevezetőjével segített a tévé, a másodikat a bábok tervezésének szellemességével feledtette. Mulatságos és karakterisztikusnak találtam a betűk megszemélyesített alakjait, Koós Iván terveit, ahogyan mulatságos, friss és szellemes volt Sárközy István muzsikája is. A zene találóan érzékeltette azt, ami a bábtechnikának nem állt módjában: a sajátos magyar barokk ízeit feltámasztó stílust és az időzójelbe tett vígoperát, pontosabban annak paródiáját. (Túlságosan hozzászoktunk már az Állami Bábszínház távlatokat nyitó, költői fantáziára valló produkcióihoz, ezért érzékeljük, hogy itt az alapanyag visszafogta a rendező

kezet; az ő „bűvészüket” nem ismerő néző talán nem is sejtette a lehetőségeket.) A zene viszont szabadon bonthatta ki humorát, a komponista kedvére lubickolhatott a parodizálás ötleteiben. Meglehet a bábopera azok számára okozott igazán derűs perceket, akik méltányolni tudták a zenei stílusok felvonulását és persziflálását, akik képesek voltak arra, hogy összelkaccsintsanak a szerzőkkel: Sárközy Istvánnal és a librettót készítő Weöres Sándorral. S ha ezek tábora viszonylag csekély is, a bábopera műfajának felfedezése további kísérletekre biztathatja az alkotókat.

FEUER MÁRIA